

Janusz Odrowąż-Pieniążek

"Irzykowski wśród pokoleń, czyli dramat sceptyka", Bogdan Rogatko, "Miesięcznik Literacki" R. VI (1971) : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 15/43, 240

1972

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

/II/ ROGATKO Bogdan: Irzykowski wśród pokoleń, czyli dramat sceptyka. "Miesięcznik Literacki" R. VI:1971 nr 11 s. 19-26.

Artykuł śledzi przemiany poglądów estetycznych Irzykowskiego poczynając od młodzieńczych aż po ostatnie lata życia i przedstawia je w kontekście poglądów krytyków w latach Młodej Polski, w okresie międzywojennym i już po śmierci autora: zarys stosunku młodych pokoleń krytyków debiutujących po drugiej wojnie światowej /po rok 1971/ do myśli krytycznej Irzykowskiego. Wyszedłszy z modernistycznego światopoglądu pisarz przekroczył jego granice; przy tym dzieło literackie było dla niego nie ekspansją podświadomości, lecz przeciwnie, świadomości - stąd jego polemika z Witkacym. Krytyka zaś stanowiła dla niego model idealnej percepcji sztuki, polegającej na czynnym udziale w artystycznej twórczości - to przekonanie legło u podstaw jego sporów z Brzozowskim.

BP/43

J.O.-P.

/II/ SPRUSIŃSKI Michał: Gry i prawdy literackie. "Miesięcznik Literacki" R. VI:1971 nr 9 s. 88-98.

Przegląd dorobku prozatorskiego roku 1970 w literaturze polskiej, ujęty w formie krótkich omówień kilkudziesięciu pozycji książkowych z tego zakresu. Sukcesy czytelnicze, do których autor zalicza książki Brzozowskiego, Nałkowskiej, Białoszewskiego, Brezy i Łojka, świadczą o przesunięciu tradycyjnych zainteresowań odbiorcy na rzecz listu, pamiętnika, szkicu czy opowieści biograficznej. W konkluzji uogólniającej Sprusiński stwierdza, iż proza omawianego okresu charakteryzuje się konformizmem społecznym, rezygnacją z podejmowania współczesnej problematyki narodu i epoki - domeną jej stały się historia, fantastyka, mit i baśń, uprawianie autotematyki i gry językowe.

BP/43

E.J.